

הלכות בלאים פרק ו

א. הזורע ירק או תבואה בפרם, או המקימו עד שהוסיף במאיתם הרי זה מקדש מן הגפנים שסביבותיו שש עשרה אמה לכל רוח, עגולות ולא מרבעות; ורואין כל העגול שרחבו שתיים ושלושים אמה, כאלו הוא כלו מלא ירק וכל גפן שתהיה בתוך כל עגול זה, נתקדשה עם הירק, וכל שחוץ לעגול, אינן מתקדשות.

ב. במה דברים אמורים, בשתיה בין שפת העגול הזה ובין שורות הגפנים שחוצה לו יתר על ארבע אמות. אבל אם היה ביניהם ארבע אמות מצמצמות או פחות רואין את העגול כאלו הגיע לשורה הסמוכה לו, וכאלו רחב העגול ארבעים אמה; ורואין כל גפן שתפל בתוך עגול זה שלא ארבעים אמה, הרי היא מתקדשת.

ג. במה דברים אמורים, בזורע או מקים בתוך הפרם; אבל הזורע חוצה לפרם, וסמך לו הרי זה מקדש שתי שורות של גפנים הסמוכות לזרע, בארך כל הזרע ויתר ארבע אמות חוץ לזרע; ומתקדש מן הזרע רחב ארבע אמות, בארך כל השורה שלפרם. ואם זרע בצד גפן יחידית, אינו מקדש מן הזרע אלא ששה טפחים לכל רוח.

ד. ילדה פחות מטפח, אינה מקדשת את הזרעים. במה דברים אמורים, בשתיים כנגד שתיים ואחת יוצאת זנב; אבל אם היה כל הפרם כן, הרי זה מקדש.

ה. שתי גנות זו על גבי זו, התחתונה עשויה פרם זורע את העליונה, עד שהוא מגיע לאויר עשרה טפחים קרוב לפרם: שאויר עשרה טפחים סמוך לפרם או לגפן יחידית, אסור לזרע בו זרעים. ואם היתה העליונה עשויה פרם הרי זה זורע את התחתונה, עד שהוא מגיע למטה משלושה טפחים מעיקר הגפנים.

ו. מי שהיתה שדהו זרועה ירק או תבואה, ונמלך לטע בה גפנים הופך את הזרעים במחרשה, ואחר כך נוטע; ולא יטע ואחר כך יחפך. היתה נטועה גפנים, ונמלך לזרעה זרעים משרש את הגפנים, ואחר כך זורע את הזרעים; ואם רצה לקץ את הגפנים עד שלא ישאר מהן אלא פחות מטפח סמוך לארץ הרי זה מתר לזרע, ואחר כך יחזור וישרש את הנשאר בארץ מן הגפנים.

ז. המכריך את הגפן בארץ, אפלו הבריכה בתוך הדלעת שיבשה ונעשת כסילון, או בתוך סילון שלחרס אם היה עפר על גבה שלושה טפחים או יתר הרי זה מתר לזרע על גבה; ואם היה על גבה פחות מזה אסור לזרע על גבה, ומתר לזרע בצדה. הבריכה בסלע אף על פי שאין עפר על גבה אלא שלוש אצבעות, מתר להביא זרע עליה.

ח. במה דברים אמורים, בשאין עיקר הגפן נראה; אבל אם היה עיקרה נראה צריך להרחיק ששה טפחים לכל רוח, ואחר כך יזרע, כמו שמרחיק מפל גפן יחידית שלא הברכה, כמו שיתבאר.

ט. המכריך שלוש גפנים, ועיקריהם נראין אם יש ביניהן

מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה הָרִי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת לְשָׂאֵר גְּפָנִים
הָעוֹמְדוֹת, וּכְאֵלּוּ לֹא הִבְרִיכָן ; וְאִם לֹא, אֵינָן מִצְטָרְפוֹת. הָיוּ
פָּחוֹת מִשְׁלוֹשָׁה אֵינָן מִצְטָרְפוֹת, אֲלֹא מֵרַחֵיק מֵהֵן שְׂשֵׁה טַפְחִים
לְכָל רוּחַ וְזוֹרֵעַ.

י. כָּל הַזּוֹרֵעַ תַּחַת הַשָּׂרִיגִים וְהַעֲלִין הַיּוֹצֵאִין מִן הַגֶּפֶן הָרִי זֶה
קֹדֶשׁ, וְאַף עַל פִּי שֶׁהַזּוֹרֵעַ רַחוּק מֵעִיקַר הַגֶּפֶן כַּמָּה אַמּוֹת. הַדִּלָּה
אֶת הַגֶּפֶן עַל מִקְצֵת אֲפִיפִירוֹת לֹא יִזְרַע תַּחַת מוֹתֵר הָאֲפִיפִירוֹת,
וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלֶיהֶן לֹא שָׂרִיגִים וְלֹא עֲלִין ; וְאִם זֶרַע הוֹאִיל
וְאֵין הַזּוֹרֵעַ תַּחַת סְבוּף הַגֶּפֶן, הָרִי זֶה מִתֵּר.

יא. וְכֵן אִם הַדִּלָּה הַגֶּפֶן עַל מִקְצֵת בְּדֵי אֵילָן שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה פְּרִי,
כְּגוֹן הָאֶרֶז וְהַבְּרוֹשׁ. אֲבָל אִם הַדִּלָּה עַל מִקְצֵת אֵילָן מֵאֲכָל הָרִי
זֶה מִתֵּר לְזֶרַע תַּחַת מוֹתֵר בְּדֵי הָאֵילָן שֶׁלֹּא נִמְשְׁכוּ עָלֶיהֶן שָׂרִיגֵי
הַגֶּפֶן, שֶׁאֵין אָדָם מְבַטֵּל אֵילָן מֵאֲכָל וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ אֲפִיפִירוֹת
לְגֶפֶן ; וְאִם נִמְשְׁכוּ הַשָּׂרִיגִים אַחֵר שְׂזָרַע, וְסָכְכוּ עַל הַזּוֹרֵעַ הָרִי
זֶה מַחְזִירָם לְמָקוֹם אַחֵר.

יב. הַזּוֹרֵעַ תַּחַת מוֹתֵר הָאֲפִיפִירוֹת אוֹ תַּחַת מוֹתֵר אֵילָן שֶׁאֵינוֹ
עוֹשֶׂה פְּרוֹת, וְנִמְשְׁכוּ שָׂרִיגֵי הַגֶּפֶן וְסָכְכוּ עַל הַזּוֹרֵעַ הָרִי זֶה אָסוּר
לְקַיְמוֹ, אוֹ לְהַחְזִיר הַשָּׂרִיגִים. אֲלֹא פִּיֶּצֶד עוֹשֶׂה, עוֹקֵר הַזּוֹרֵעַ.

יג. קָנִים הַיּוֹצֵאִין מִן הָעֵרִיס, חֹס עָלֶיהֶן לְפָסְקוֹן בְּדֵי שֶׁלֹּא
יִשְׁחִית הָאֲפִיפִירוֹת הָרִי זֶה מִתֵּר לְזֶרַע תַּחְתִּיהֶן ; וְאִם עֲשָׂאֵן בְּדֵי
שִׁיהֲלָכוּ עָלֶיהֶן הַשָּׂרִיגִים וְהַעֲלִין הַיּוֹצֵאִין, הָרִי זֶה אָסוּר לְזֶרַע
תַּחְתִּיהֶן.

יד. פָּרַח הַיּוֹצֵא מִן הָעֵרִיס, אוֹ מִן הַדִּלִּית רוֹאִין כְּאֵלּוּ מִשְׁקֵלָתָהּ
תְּלוּיָהּ בּוֹ עַד הָאָרֶץ, וְאָסוּר לְזֶרַע תַּחְתִּיו ; וְכֵן הַמוֹתֵחַ זְמוּרָה
מֵאֵילָן לְאֵילָן, אָסוּר לְזֶרַע תַּחְתִּיהָ. קָשָׁר חֲבֵל אוֹ גָּמִי בְּזְמוּרָה,
וְקָשָׁר הָרֹאשׁ הָאֲחֵר בְּאֵילָן הָרִי זֶה מִתֵּר לְזֶרַע תַּחַת הַחֲבֵל ; וְאִם
מִתַּח חֲבֵל זֶה בְּדֵי שִׁיהֲלָכוּ עָלָיו הַשָּׂרִיגִים וְהַעֲלִים הָרִי הוּא
כְּאֲפִיפִירוֹת, וְאָסוּר לוֹ לְזֶרַע תַּחְתִּיו.